

Vertaalportfolio Ralph Aarnout

Daniel Kehlmann	Sneeuw (proza, fragment)
Katja Lange-Müller	De eend in de fles (proza)
Ludwig Thoma	Seksuele voorlichting (poëzie)
Frank Wedekind	Belijdenis (poëzie, fragment)
Georg Trakl	Zwijgen, Voltooiing(poëzie)
R.F. Arnold	Gurrelieder (liedtekst, fragment)

Bijlage

Overzicht vertaald literair werk

Voor meer informatie

ralph@aarnout.nl

06 - 214 363 09

<http://www.aarnout.nl/vertalingen/>

Sneeuw [fragment]

Daniel Kehlmann

De parkeergarage was bijna leeg. Lessing zocht in zijn jaszakken naar de sleutel en haalde diep adem om zuurstof zijn lichaam in te persen. Ze namen afscheid van elkaar. Iedereen fluisterde, hoewel daar geen enkele aanleiding toe was. Toen stapten ze allemaal in hun auto, deuren sloegen dicht, een paar seconden later startten de motoren en flitsten felle lichtbundels van koplampen aan. Lessing zat in zijn auto te wachten, de ene na de andere auto reed hem voorbij naar de uitgang, om te verdwijnen: eerst eentje, toen nog eentje, en nog een, en ten slotte de laatste, de nacht in.

En toen was het stil. Enkele kleine lampen strooiden nog wat licht door de garage, langgerekte schaduwen trokken over de grond – niets bewoog er, nergens. De koude lucht was aangenaam, Lessing voelde iets van zijn kracht terugkeren. Vooruit dus maar!

Buiten was alles wit – de straat, de hemel en de lucht. Sneeuw daalde neer uit de hoogte en sneeuw steeg op van de aarde. Waar je ook keek, overal raasden, wervelden en sprongen vlokken. Lessing voelde hoe de wind aan zijn stuur rukte en hoe de wielen onder hem grip probeerden te krijgen. Hij moest langzaam rijden! Langzaam en voorzichtig...! Meter na meter trok de straat aan hem voorbij en toen ontwaarde hij door het fonkelende wit ook de vertrouwde contouren van gebouwen. Nu moest hij linksaf slaan en op de doorgaande weg...

En hier stokte alles. Lichten: gele en rode en roterende lichten die links en rechts muren, deuren, ramen en brandkranen in flitsen aan het duister ontrukten. In de verte huilden sirenes. Auto's stonden overdwers, versperden de stoep, zaten vast in bulten sneeuw. Vijftig meter verderop stonden er drie tegen elkaar geklemd, verlicht door een flikkerende rode lamp. Een politieagent doolde met een nutteloos stopbord in zijn handen voorbij. Her en der stonden mensen met wit besneeuwde jassen te praten, te gebaren. Een moment lang tekenden zich de contouren van een kind af, dat over straat liep en oploste in het duister.

Lessing reageerde direct: in zijn achterruit, keren (zijn nek deed ontzettend pijn) en terug. De motor joelde, maar gehoorzaamde. Een paar tellen lang was nog de weerkaatsing van alle lichten te zien, daarna niet meer.

En nu? Lessings oriëntatievermogen was nooit overdreven goed geweest; nu moest hij een weg naar huis vinden die niet langs een van de doorgaande wegen voerde. Na een tijdje schoot hem een smalle straat te binnen die hij jaren geleden eens had gebruikt... Ja, zo moest het lukken. 'Mooi zo,' murmelde hij, waarna hem te binnen schoot dat hij dat vandaag al te vaak had gezegd. Hij deed het handschoenenvakje (verlicht, een van de vele extra's van zijn auto) open en zag dat daar geen stadskaart lag.

Al na een paar kruisingen wist hij niet meer precies waar hij was. Steeds opnieuw was hij andere auto's tegengekomen, die zich met fanatiek bewegende ruitenwissers vooruit worstelden. Een voetganger in jas en hoed zwaaide naar hem en riep iets wat hij niet verstond. Een reusachtige veegwagen werkte zich futloos door de sneeuw en liet een spoor van nutteloze kiezelstenen achter.

En eindelijk doemde er een plek op die hem bekend voorkwam: een fontein met een standbeeld van een man met een speer in handen, statig en met opgeheven hoofd. Het was maar ternauwernood zichtbaar. Aha, dus hier was hij! Met een zucht van verlichting deed hij de radio aan.

Aanvankelijk klonk er alleen een duister gebrom, vermengd met wat misschien woordflarden waren – of iets anders. Lessing vond de knop (nee, die niet, die was van het volume; een andere – ja, die) en na eventjes zoeken ging het geruis over in een stem. Een vrouwenstem. '... zijn de meeste doorgaande wegen momenteel onbegaanbaar. De werkzaamheden om de verkeershinder zo snel mogelijk...' Een fluittoon zwol aan en nam weer af in sterkte. '... de ruimploegen zijn overbelast, onder andere omdat de sneeuw zo onverwacht...' De stem brak af, er bleef alleen een schor gesis over. Zenuwachtig draaide Lessing aan de zenderknop. '... wordt geadviseerd in geen enkel geval met de auto de weg op te gaan.' Hij vloekte en schakelde de radio uit.

Een tijdlang schoot hij heel aardig op. De ene vertrouwde straat ging over in de andere, hij vond geen hindernissen meer op zijn weg en zijn villa kwam langzaam dichterbij. Hij voelde hoe in de bochten een blinde kracht hem van het wegdek wilde trekken. Zijn auto bood echter uitstekend weerstand. Straks zou hij in zijn bed liggen. En eindelijk slapen.

Gepubliceerd in: *KortVerhaal* (2010, nr. 3), uitgeverij Mouria, Amsterdam. Vertaald uit: Daniel Kehlmann, *Unter der Sonne. Erzählungen*. Deuticke, 1998.

De eend in de fles

Katja Lange-Müller

Op 22 december 1995, acht dagen voor *zijn* “Dood in Berlijn”, bezocht ik Heiner M. in het ‘Krankenhaus rechts der Isar’ in München. We zaten aan tafel in de restauratie, waar het altijd vol zat met niet overdreven gezond ogende mensen in joggingpakken en ochtendjassen. Dit was namelijk de enige plek op het ziekenhuisterrein waar je voor een woekerprijs één bepaald soort licht alcoholische drank kon krijgen, miniflesjes Mumm-sekt om precies te zijn, en waar je mocht roken.

Heiner ging altijd gekleed alsof hij op het punt stond te vertrekken. Vandaag droeg hij een trenchcoat, een wollen vest, een shawl en een veel te grote zwarte, chenille trui. Met zijn door zijn brillenglazen uitvergrote ogen en zijn bleek en mager geworden gezicht, waartegen de lijnen van zijn neus scherp afstaken, zat hij om zich heen te kijken als een gierenjong. We zeiden maar weinig; er vielen lange stiltes tussen Heiners eenlettergrepige vragen, waarop ik mij dankbaar stortte, en mijn gemaakt vrolijke antwoorden.

Op een gegeven moment, ik geloof bij Heiners tweede en mijn derde miniflesje, vertelde ik over een vriend die een verhaal had verteld en kort daarop was gestorven.

Wanneer? vroeg Heiner.

Ik vertelde hem dat Harry, die Heiner maar vluchtig kende, al twee jaar dood was en ik vertelde hoe ik Harry in het ziekenhuis had bezocht en hoe die me, toen hij niet meer wilde lezen en zelfs geen televisie meer wilde kijken, had opgedragen hem met verhalen te onderhouden – totdat ik er op een dag geen meer kende en tegen hem had gezegd: ik heb je nu al zoveel verhalen verteld, nu ben jij weer eens aan de beurt. Maar ik ken maar één verhaal, zei Harry. En toen, zei ik tegen Heiner, vertelde Harry me dit verhaal, een zenverhaal dat Harry, zoals hij benadrukte, in de gevangenis van zijn karatedocent, een Taiwanese dealer had gehoord. Ik zal proberen, zei ik nog tegen Heiner, het verhaal precies zo te vertellen als Harry het me heeft verteld.

Er waren eens een meester en zijn gezel. De meester had de gezel, zoals rondtrekkende zenmeesters dat doen, van de straat geplukt. Misschien was het een weesjongen, maar hoe dan ook was hij blij dat er zich iemand voor hem interesseerde. Hij week niet meer van de zijde van zijn meester en werd, omdat hij sterk, handig en intelligent was, de meest geliefde gezel die de meester ooit had gehad. Het

was geweldig: ze bedelden, oefenden kungfu en yoga en slapen 's nachts in hun twee kleine tenten.

Maar op een morgen, toen de gezelschap goed gehumeurd uit zijn tent krabbelde, zag hij zijn meester in lotushouding zitten achter een op het eerste gezicht doodnormale, felgroene tweeliterfles met een nauwe hals. Maar wat was dat?! In de fles zat een levende eend met vleugels, poten en snavel.

Wat voor soort, vroeg Heiner.

Ja, weet ik veel, zei ik, zo'n witte waarschijnlijk, die je overal ziet rondlopen.

Hm, ze Heiner. In Azië?

Doet er nu niet toe, zei ik, en vertelde verder.

De meester keek zijn gezelschap buitengewoon streng aan en vroeg: wat denk je, hoe is die eend in die fles gekomen? De gezelschap bekeek de fles aan alle kanten; de eend binnenin fladderde en snaterde. Meester, zei de gezelschap, ik kan er niets aan doen, ik was het niet, echt niet, ik heb er niets mee te maken, ik... De meester liet zijn gezelschap niet uitspreken, juist niet, hij deed iets wat hij nog nooit had gedaan, in ieder geval niet met deze jongen, zijn favoriete gezelschap. Hij trok hem op aan zijn hemd, stompte hem tegen zijn buik en sloeg hem keer op keer in zijn gezicht. Ten slotte liet hij hem als een zak vol natte, bedorven sojabonen in het stof neerploffen en liep weg. De gezelschap kroop in zijn tent, waar hij lang en bitter weende, van de pijn – maar ook van verdriet. Wat was er in zijn zachtmoedige meester gevaaren? Hoe was hij aan die fles gekomen, en hoe die eend in die fles? De gezelschap probeerde de kwestie te begrijpen, maar viel al snel uitgeput in slaap.

In de grauwe ochtendschemering ontwaakte de gezelschap uit een boze droom, wreef zijn ogen uit en krabbelde naar buiten omdat hij moest wateren. Maar wie zat daar precies tussen de tent van de gezelschap en die van hemzelf, klaarwakker en kaarsrecht achter de fles met de zachtjes snaterende eend? De meester natuurlijk. Nou, weet je inmiddels hoe de eend in de fles is gekomen, riep de meester honend. Meester, stamelde de gezelschap, ik heb gedacht en gepeinsd, gepiekerd en gemediteerd. Misschien heeft een andere meester, die nog groter is dan u, of een glasblazer uit het Xinjiang-klooster de fles behendig met zijn lippen om die eend heen... Opnieuw liet de meester zijn gezelschap niet uitpraten, maar rammelde, schopte en sloeg hem zo ruw en net zo lang tot de arme gezelschap uiteindelijk bewusteloos neerzeeg.

En die eend, onderbrak Heiner me, waarom leeft die nog?

Eenden zijn taai, zei ik. Bovendien zal de meester wel iets te eten in zijn fles hebben gestopt – koekkruimels of regenwormen ofzo.

Hm, zei Heiner, en wat water om te drinken en te zwemmen?

Maar ik reageerde er niet meer op, hoewel het me behoorlijk verbaasde dat Heiner nou juist zoveel belangstelling voor die eend had, omdat ik hem tot dan toe niet op overdreven dierenliefde had kunnen betrappen, en ik vertelde verder.

Toen de gezelschap weer bij zinnen kwam, was zijn meester nergens te bekennen. Bloedend uit honderd wonden, met minstens twee gebroken ribben en van de ellende nauwelijks meer in staat te bewegen, sleepte de gezelschap zich naar zijn tent, waar hij noch kon nadenken, noch in slaap kon komen. Een tijdloze eeuwigheid lang klampte hij zich snikkend vast aan zijn harde bamboemat. Er was maar een verklaring denkbaar: zijn meester was aan krankzinnigheid ten prooi gevallen. En maar een oplossing: hoe zwaar het hem ook viel, niet alleen vanwege zijn verwondingen, hij moest weg bij zijn razend geworden meester, en wel meteen. Dus pakte de gezelschap onder ellendige pijnen zijn boeltje bij elkaar om er op geruisloze tenen vandoor te gaan. Maar amper had hij zijn hoofd in de sterrenloosstikzwarte nacht gestoken, of daar greep al een hand naar de hals van zijn bezwete jas. Het was de hand van zijn meester, van wie anders?

Aha, bitste de meester als een oude heks, wou je er stilletjes tussenuit knijpen, jij dwaze, ondankbare nietsnut? Nee, jij domste gezelschap die ik ooit heb gehad, eerst heb je nog een raadsel op te lossen. Dus, hoe zit het nu? Hoe is die eend in die fles gekomen? Meester, sprak de gezelschap, met half verstikte stem, u bent niet langer mijn meester, want u heeft een barst in uw rijstkom. Ik laat me door u niet doodslaan. Het kan me geen moer schelen hoe die stomme eend in die fles is gekomen; ik smeer hem! De meester liet de gezelschap los, maar alleen om hem meteen daarop weer stevig in zijn armen te sluiten. Mijn lieve gezelschap, zei hij zacht en aangedaan, deze keer heeft het je veel tijd gekost. Het deed mij ook pijn dat ik je zo moest afranselen, om het je eindelijk te laten begrijpen. Nu komt alles weer goed.

Dat, zei ik tegen Heiner, is het hele verhaal.

Hm, zei Heiner, en die eend?

Die eend, die eend, die eend, zei ik. Wat heb je toch de hele tijd met die eend?! Dat is immers de truc in die zenverhalen, die is helemaal niet belangrijk, je aandacht wordt alleen voor de vorm op die eend gericht.

Hm, voor de vorm, zei Heiner, wat voor vorm?
Topvorm, springvorm...?

Je begrijpt het verhaal toch wel, vroeg ik hem. Ik bedoel, in *die* zin dat zenverhalen allemaal een pointe hebben, of een les.

Hm, ik geloof van wel, zei Heiner, maar zeg jij het eerst maar.

Ik, zei ik, heb het verhaal indertijd niet begrepen, en aan Harry kon ik het niet meer vragen. Het verging me net als die gezel, ik zat me ook alleen maar af te vragen hoe die eend in die fles gekomen kon zijn. Maar waarom dat uiteindelijk opeens volslagen onbelangrijk is, begreep ik echt helemaal niet. Op een dag heb ik een boek met zenverhalen in huis gehaald – met tweeënnegentig verhalen, geloof ik – en dat met de eend opgezocht. Als ik me niet vergis, was het het eenentwintigste verhaal. En achter in dat boek vond ik toen de oplossing volgens de zenleer. Eens kijken, die ging ongeveer zo: inzicht is het belangrijkste in het leven van wie verlichting nastreeft. Hij moet zijn meester, die hem tot inzicht helpt komen, eren en respecteren – ook als hij zijn meester eens niet begrijpt. Maar geen enkel inzicht, zelfs het grootste niet, en geen enkele meester, zelfs de beste niet, is het waard om je *voor* of *door* te laten vernederen, mishandelen, laat staan ombrengen.

Hm, zei Heiner, goed verhaal, echt. Maar toch, het was nog beter geweest als de gezel die laatste keer, toen hij zijn meester wilde verlaten, de fles had kapotgeslagen – voor die eend, zodat die bij die twee idioten had kunnen weggkomen.

Gepubliceerd in: *'KortVerhaal'* (2011, nr. 4), uitgeverij Mouria, Amsterdam.

Ludwig Thoma (1867 – 1921)

Sexuelle Aufklärung

Der alte Storch wird nun begraben.
Ihr Kinder lernt im Unterricht,
Warum wir dies und jenes haben,
Und es verbreitet sich das Licht.

Zu meiner Zeit, du große Güte!
Da herrschte tiefe Geistesnacht.
Man ahnte manches im Gemüte
Und hat sich selber was gedacht.

Mich lehrte dieses kein Professor;
Nur eine gute, dicke Magd
Nahm meine Unschuld unters Messer
Und machte auf dieselbe Jagd.

Ihr Unterricht war nicht ästhetisch,
Im Gegenteil, sehr weit entfernt.
Und doch, wenn auch nicht theoretisch,
Ich hab' es ziemlich gut gelernt.

Seksuele voorlichting

De ooievaar is afgeschreven.
Nu krijgen kinderen onderwijs
Over kwesties omtrent lijf en leven,
En het mysterie geeft zich prijs.

Maar in mijn tijd, grote genade,
In het pikkeduister tastte ik.
Je ging maar bij jezelf te rade,
Soms tot je eigen grote schrik.

Gelukkig kreeg ik niet op school,
Maar van een dienstmaagd onderricht.
Zij wist van ooievaar noch boerenkool,
Maar heeft mijn duisternis verlicht.

Haar lessen waren niet esthetisch,
Didactisch vast volstrekt verkeerd.
Wat we deden was ontheoretisch,
En toch heb ik het goed geleerd.

Vertaald voor een gelegheidsuitgave van
Nationale Opera De Munt (Brussel).

Frank Wedekind (1864 – 1918)

Konfession (Ausschnitt)

Lieben? - Nein, das bringt kein Glück auf Erden.
Lieben bringt Entwürdigung und Neid.
Heiß und oft und stark geliebt zu werden,
Das heißt Leben, das ist Seligkeit!

Oder sollte Schamgefühl mich hindern,
Wenn sich erste Jugendkraft verliert,
Jeden noch so selten Schmerz zu lindern,
Den verwegne Phantasie gebiert?

Schamgefühl? - Ich hab' es oft empfunden;
Schamgefühl nach mancher edlen Tat,
Schamgefühl vor Klagen und vor Wunden
Scham, wenn endlich sich Belohnung naht.

Aber Schamgefühl des Körpers wegen,
Der mit Wonnen überreich begabt?
Solch ein Undank hat mir fern gelegen,
Seit mich einst der erste Kuß gelabt!

Belijdenis (fragment)

Liefde? – Nee, dat brengt geen aards geluk.
Liefde brengt vernedering en nijd.
Heftig bemind te worden, aan een stuk,
Dat is leven, dat is zaligheid!

Of moet ik soms om schaamte's willen
Als de eerste jeugdige kracht verglijdt,
Niet langer de smarten stillen
Die schaamteloos mijn fantasie bereidt?

Schaamte? Ik moest het vaak verduren,
Schaamte, zo vaak, bij een zuiver gemoed,
Schaamte voor klachten en kwetsuren
– Als bijna alles leek vergoed.

Schaamte voor mijn lichaam, niettemin,
Dat zoveel verrukking smaakte,
Kwam me niet meer in de zin
Sinds zij voor 't eerst mijn lippen raakte.

Vertaald voor een gelegheidsuitgave van
Nationale Opera De Munt (Brussel).

Georg Trakl (1887 - 1914)

Schweigen

Über den Wäldern schimmert bleich
Der Mond, der uns träumen macht.
Die Weide am dunklen Teich
Weint lautlos in die Nacht.

Ein Herz erlischt - und sacht
Die Nebel fluten und steigen -
Schweigen, Schweigen!

Zwijgen

Boven de bossen schemert bleek
De maan die ons tot dromen bracht.
De weide aan de donkere beek
Weent geluidloos in de nacht.

Een hart dooft uit – en zacht
De nevels stromen en stijgen –
Zwijgen, zwijgen!

Vollendung

Mein Bruder, laß uns stiller gehn!
Die Straßen dunkeln sachte ein
Von ferne schimmern wohl Fahnen und wehn,
Doch Bruder, laß uns einsam sein -

Und uns zum Himmel schauend ruhn,
Im Herzen sanft und ganz bereit,
Und selbstvergessen einstigem Tun.
Mein Bruder, sieh, die Welt ist weit!

Da draußen spielt mit Wolken der Wind;
Die kommen wie wir, von irgendwo.
Laß sein uns, wie Blumen sind,
So arm, mein Bruder, so schön und froh!

Voltooiing

Laat ons stiller gaan, mijn vrind!
Zie hoe de straat in het duister glijdt,
Hoe vaandels loeken in de verre wind,
Doch vrind, laat ons de eenzaamheid –

En naar de hemel starend verpozen,
Zacht in ons hart en gans bereid,
En zelfvergeten wat eens wij kozen.
Zie, mijn vrind, hoe wereldwijd!

Daarboven doet wind de wolken varen;
Die komen van ergens, ver als wij.
O, dat wij als bloemen waren,
Zo arm, mijn vrind, zo mooi en blij!

Vertaald voor een gelegheidsuitgave van
Nationale Opera De Munt (Brussel).

'Gurrelieder'

TEIL I

Orchester-Vorspiel

— Waldemar

Nun dämpft die Dämmerung jeden Ton von Meer und Land,
die fliegenden Wolken lagerten sich wohligh am Himmelsrand.
Lautloser Friede schloß dem Forst die luftigen Pforten zu,
und des Meeres klare Wogen wiegten sich selber zuh Ruh.
Im Western wirft die Sonne von sich die Purpurtracht,
und träumt im Flutenbette des nächsten Tages Pracht.
Nun rührt sich nicht das kleinste Laub in des Waldes prangendem Harz,
nun tönt auch nicht der leiseste Klang, ruh' aus, mein Sinn, ruh' aus.
Und jede Macht ist versunken in der eignen Träume Schloß,
und es treibt mich zu mir selbst zurück, stillfriedlich, sorgenlos.

— Tove

O, wenn des Mondes Strahlen milde gleiten,
und Friede sich und Ruh durchs All' verbreiten,
nicht Wasser dünkt mich dann des Meeres Raum,
und jener Wald scheint nicht Gebüsch und Baum
das sind nicht Wolken, die den Himmel schmücken,
und Tal und Hügel nicht der Erde Rücken,
und Form und Farbenspiel nur eitle Schäume,
und alles Abglanz nur des Gottesträume.

— Waldemar

Roß! mein Roß! was schleichst du so träg!
Nein, ich seh's, es flieht der Weg
hurtig unter der Hufe Tritten.
Aber noch stärker muß du eilen,
bist noch in des Waldes Mitten,
und ich wähte, ohn' Verweilen
sprengt ich gleich in Gurre ein.
Nun weicht der Wald, schon seh' ich dort
die Burg, die Tove mir umschließt,
indes im Rücken uns der Forst
zu finstrem Wall zusammenfließt,
aber noch wilder jage du zu!

EERSTE DEEL

Voorspel (orkest)

— Waldemar

Nu dempt de schemer elke klank van zee en land,
de varende wolken legden zich ter ruste aan de hemelsrand.
Geluidloze vrede sloot de koele poorten van het woud
en de heldere zeedeining wiegde zichzelf tot rust
In het westen ontdoet de zon zich van haar purperen pracht
en in haar bed van golven droomt zij van de volgende dag.
Geen takje, geen blad verroert zich ook maar in het schitterend bomenrijk.
Geen kik, geen klank, niets hoort men hier – bedaar mijn geest, bedaar!
En alle macht is verzonken in de schoot van de eigen droom
en ik keer tot mijzelf terug, vredig, zonder zorgen, loom.

— Tove

O, als de manestrallen zachtjes glijden
en vrede en rust zich door het al verbreiden,
dan lijkt de wijde zee geen water meer te zijn
en lijkt het bos niet langer uit takken en bomen te bestaan.
Het zijn geen wolken die de hemel tooien,
geen heuvels en dalen doen de aarde glooien.
Alle kleur en vorm zijn niets dan ijdel bedrog,
alles slechts een weerschijn van de geest Gods.

— Waldemar

Paard, o paard, waarom is je galop zo traag!
O nee, ik zie: met grote vaart
schieet het pad onder je hoeven voort.
Maar nog sneller moet je draven,
overal rond ons is woud,
ik wilde zonder oponthoud,
snel in Gurre arriveren.
Nu wijkt het loof uiteen, reeds zie ik daar de burcht
die Tove voor mij verborgen houdt,
terwijl achter ons het woud
zich tot een duistere muur samenvoegt.
Ga sneller, haast je voort!

Sieh, des Waldes Schatten dehnen
über Flur sich weit und Moor!
Eh' sie Gurres Grund erreichen,
muß ich stehn vor Toves Tor.
Eh' der Laut, der jetzo klinget,
ruht, um nimmermehr zu tönen,
muß dein flinker Hufschlag, Renner,
über Gurres Brücke dröhnen;
eh' das welke Blatt dort schwebt,
es mag herab zum Bache fallen,
muß in Gurres Hof dein Wiehern
fröhlich widerhallen...
Der Schatten dehnt sich, der Ton verklingt,
nun falle, Blatt, magst untergehn.
Volmer hat Tove gesehn!

— Tove

Sterne jubeln, das Meer, es leuchtet,
preßt an die Küste sein pochendes Herz.
Blätter, sie murmeln, es zittert ihr Tauschmuck,
Seewind umfängt mich in mutigem Scherz.
Wetterhahn singt, und die Turmzinnen nicken,
Burschen stolzieren mit flammenden Blicken,
wogende Brust voll üppigen Lebens
fesselt die blühenden Dirne vergebens,
Rosen, sie mü'h'n sich zu spähn in die Ferne,
Fackeln, sie lodern und leuchten so gerne,
Wald erschließt seinen Bann zur Stell,
horch, in der Stadt nun Hundegebell.
Und die steigenden Wogen der Treppe
tragen zum Hafen den fürstlichen Held,
bis er auf alleroberster Staffel
mir in die offenen Arme fällt.

Zie! Tot ver in veld en veen reikt nu
de schaduwlijn van het bos!
Voordat ze bij de grond van Gurre is,
wil ik bij Tove zijn!
Voordat het geluid dat nu nog
klinkt voor altijd is uitgestorven
moet je gezwinde hoefslag, paard,
over de Gurrebrug zijn gegaan.
Voordat het verwelkte blad – daar dwarrelt het –
in deze beek is gevallen,
moet vrolijk jouw gehinnik
weerklinken in Gurres stallen...!
De schaduw reikt verder, het geluid lost op,
val maar, blad, je mag ondergaan:
Volmer heeft Tove gezien!

— Tove

Sterren jubelen, de zee licht op,
prangt zijn bonzend hart aan de kust,
bladeren ruisen, hun dauwparels glinsteren,
zeewind omarmt me moedig, schertsbelust.
De windvaan zingt, en de kantelen knikken,
kerels paraderen met vlamme blikken.
Bloeiende meiden trachten het zwoegen hunner borst
vergeefs te bedwingen.
Rozen rekken zich uit om in de verte te kijken,
fakkels vlammen – ze schijnen zo graag.
De betovering van het woud is plotseling verbroken,
hoor, in de stad klinkt hondengeblaf!
En de klimmende golven van de trap
dragen de vorstelijke held naar de haven,
tot hij op de bovenste sport
in mijn armen valt.

Fragment uit de 'Gurrelieder', oratorium voor soli, koor en orkest. Muziek: Arnold Schönberg, tekst J.P. Jacobsen (Duits: R.F. Arnold). Vertaald voor een gelegenheidsuitgave van *Nationale Opera De Munt (Brussel)*.

Literaire vertalingen Duits - Nederlands

- Verhalen van Daniel Kehlmann, Ingo Schulze, Thomas Bernhard, Kaija Lange Müller, Robert Gernhardt, Wolfgang Borchert en Stefan Wimmer voor tijdschrift *Kort Verhaal* (voorheen *De tweede ronde*), 2009, 2010, 2011
- Martin Walser, *De schone Magelone*. Begeleidend "sprookje" bij een liederencyclus van Johannes Brahms. Vertaald voor een gelegenheidsuitgaven *Nationale Opera De Munt*, Brussel, 2011.
- Friedrich W. Graf, *2000 jaar theologie*. Historische studie. Vertaling van 'Klassiker der Theologie'. Uitgeverij Boom, 2008
- Poëzie van o.m. Georg Trakl, Frank Wedekind, Ludwig Thoma. Vertaald voor gelegenheidsuitgaven van *Nationale Opera De Munt*, Brussel, 2006–2008
- Stefan Bollmann, *Vrouwen die schrijven, leven gevaarlijk*. Literatuurgeschiedenis vanuit vrouwelijk perspectief. Vertaling van 'Frauen die Schreiben, leben gefährlich'. Amsterdam University Press, 2007.
- Robert Franz Arnold, *Gurrelieder*. Libretto bij de gelijknamige opera van Arnold Schönberg. Nationale Opera De Munt (Brussel), 2007.
- Verhalen en romanfragmenten van Ingo Schulze, Terézia Mora, Kathrin Röggla, Helmut Qualtinger en Thomas Bernhard voor *Vorm, tijdschrift voor verbeelding*, 2003–2007.
- Eckhart Nickel, *Reislesboek Portugal* en Barbara Bronner, *Reislesboek Toscane*. Literaire reisgidsen. Vertalingen van 'Gebrauchsanweisung für Portugal' en 'Gebrauchsanweisung für die Toskana'. Uitgeverij Het Spectrum, 2005.

Eigen literair werk

- *Werk in opdracht*. Novelle over een dichter die in verwarring raakt als hem de literaire prijs wordt toegekend. Uitgeverij Passage, 2011.
- *We vertellen elkaar verhalen*. Essay over de menselijke behoefte aan verhalen. Eigen beheer, 2009
- Hoofdredactie *Vorm, tijdschrift voor verbeelding*. Samenstellen, begeleiden auteurs, aansturen van auteurs, illustratoren, eindredacteuren en onbezoldigde functie. 2003–2007.
- *De onvertaalbare gulzigheid van Bohumil Hrabal*. Vergelijkend essay over vertaalstrategieën van vertalers van Bohumil Hrabal. *Vertaler, tijdschrift over vertalen*, 2006.
- Reeks radiobiografieën vanuit Wenen voor 'De Avonden'. VPRO Radio, 2005.
- Beschouwingen over dichters Peter van Lier en Mark Bogaert. *Kritisch Literatuur Lexicon*, 2004–2005
- *Een jaar, de stad*. Bundel met honderd columns over Groningen. Eigen beheer, 2003.